

Proti směnečnému platebnímu příkazu namítl žalovaný, že obchody, sloužící za podklad směnečnému dluhu, byly obchody diferenčními. Směnečný platební příkaz byl ponechán v platnosti s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Dovolání uplatňuje jedině dovolací důvod §u 503 čís. 4 c. ř. s., a opodstatňuje výtku nesprávného právního posouzení věci tvrzením, že odvolací soud přehlédl, posuzuje právní povahu obchodů žalovaného, některé skutkové okolnosti. Odvolací soud přihlédl však právem pouze ke skutkovým okolnostem, obsaženým v námitkách žalovaného proti platebnímu příkazu. Nezáleží na tom, zda žalovaný označil obchody jako diferenční výslovně teprve při ústním jednání, rozhodno je, zda tato právní povaha byla patrna ze skutkových okolností v čas, t. j. v námitkách přednesených. V nich tvrdil dovolatel jedině, že koupil od žalující banky bez hotového zaplacení a za účelem spekulace papíry, jež zůstaly v úschově banky. Že papíry ty koupil nikoli jako dirigent bankovní filiálky, nýbrž pod nepravým jménem, přednesla žalující banka při ústním jednání. Že však žalující banka uznala zasláním kontokorrentu žalovaného dodatně jako smluvní stranu, znajíc při tom jeho majetkové poměry a vědouc proto o jeho majetkové nezpůsobilosti, by zaplatil kupní cenu, nebylo ve sporu vůbec tvrzeno, a nemohlo o tom býti jednáno ani před procesním soudem ani v řízení odvolacím. Jsa vázán skutkovým přednesem žalovaného, v čas učiněným, posoudil odvolací soud věc správně. I když žalovaný tvrdil, že koupil papíry za účelem spekulace, není tím prokázána právní povaha diferenčních nežalovatelných obchodů, neboť nebylo tvrzeno, že tento úmysl žalovaného byl znám i druhé straně, toto souhlasné vědomí druhé strany je však nezbytnou podmínkou diferenčních obchodů. Odvolací soud neuznal tudíž právem oprávněnosti této námítky.

Čís. 2403.

Zákon ze dne 13. července 1922, čís. 213 sb. z. a n. Za opětnou úpravu pachtovného ve smyslu čl. V. lze žádati pouze tehdy, bylo-li původně upraveno soudem, nikoliv, bylo-li stanoveno dohodou stran.

(Rozh. ze dne 20. března 1923, R II 78/23.)

Dne 19. října 1921 uzavřeli propachtovatelé s pachtýřem mimo-soudní smír, jímž obnoven pacht na 3 léta. Žádost pachtýře o úpravu pachtovného dle zákona ze dne 13. července 1922, čís. 213 sb. z. a n. s o u d p r v é s t o l i c e zamítl, ježto strany uspořádaly věc úmluvou. R e k u r s n í s o u d zrušil usnesení prvního soudu a uložil mu, by ji, vyčkav pravomoci, znova projednal a rozhodl. D ů v o d y: Dle náhledu rekursního soudu vedou řídící myšlenky zákonů ze dne 12. srpna 1921, čís. 313 sb. z. a n. a ze dne 13. července 1922, čís. 213 sb. z. a n. k opačnému řešení sporné otázky. Zákon čís. 213 1922 stanoví pro zji-

štění spravedlivé výše nájemného pevné měřítko (čl. V. (1) jak pro rok 1922/1923, tak i pro rok 1923/1924, aby smluvní strany neutrpěly škody nahodilým stoupáním nebo klesnutím cen obilí. Proto může se dovolávati této zákonné úpravy pachtovného do 30. listopadu každá strana (pachtýř, propachtovatel) a to ve všech případech, byť i pachtovné za tyto dva roky bylo dříve upraveno soudem nebo dohodou stran. Zákon (článek VI.) vyjímá z tohoto dobrodiní pouze ony pachtovní smlouvy drobných zemědělců, jež byly v době od 1. ledna 1922 až do vydání zákona dobrovolnou smlouvou nejméně na 6 let uzavřeny. Tu není třeba zákonné ochrany. Ve všech ostatních případech platí zákonná úprava pachtovného, dovolá-li se strana včas této výhody. V tomto případě odmítlo napadené usnesení návrh na úpravu pachtovného dle zákona, poněvadž strany před platností zákona tuto otázku uspořádaly úmluvou. S tímto výkladem zákona (čl. V.) nelze souhlasiti.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Dovolacímu rekursu nelze upřítí oprávněnosti. Dle čl. VI. zákona ze dne 13. července 1922, čís. 213 sb. z. a n., určí okresní soud k návrhu stran pachtovné ohledně pachtů, které byly obnoveny dle čl. I. tohoto zákona, t. j. ohledně pachtů, jež končily roku 1922 nebo roku 1923. Jelikož v tomto případě dle zjištění prvního soudce strany uzavřely již 19. října 1921 mimosoudní smír, jímž dosavadní pacht Aloisa S-a se obnovil na dobu 3 let, nepřichází v úvahu čl. IV. uvedeného zákona. Ani V. článku tohoto zákona pachtýř nemůže se dovolávati, jelikož tento předpis předpokládá, že pachtovné pro pachtovní léta 1922 až 1923 a 1923/1924 bylo soudem upraveno dle §u 5 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 313 sb. z. a n., kdežto v tomto případě určitá výše pachtovného pro uvedenou dobu nebyla stanovena ani soudem ani úmluvou stran. Dle zjištění prvního soudce bylo dne 19. října 1921 mezi stranami umluveno, že po roce ta i ona strana může žádati za snížení neb zvýšení pachtovného dle poměrů v tom kterém roce. Úprava pachtovného pro pachtovní léta 1922/1923, 1923/1924 nepatří tedy v tomto případě k mimospornému řízení ve smyslu uvedených zákonů, naopak spor o výklad úmluvy, že po roce ta i ona strana může žádati za snížení nebo zvýšení pachtovného dle poměrů v tom kterém roce, lze již dle §u 2 čís. 7 pat. o mimospor. říz. rozřešiti pouze pořadem práva. Názor rekursního soudu, že zákonná úprava pachtovného dle čl. IV. zákona ze dne 13. července 1922, čís. 213 sb. z. a n. může se dovolávati každá strana, byť i pachtovné za pachtovní léta 1922/1923, 1923/1924 bylo dříve upraveno dohodou stran, jest nesprávným a jeho poukaz k čl. VI. tohoto zákona nepřipadným, jak zřejmo z těchto úvah: Dle §u 9 zák. ze dne 12. srpna 1921, čís. 313 sb. z. a n. o obnově drobných zemědělských pachtů rozhodují soudy podle zásad nesporného řízení o námitkách propachtovatelů proti obnově pachtu, jakož i o nárocích na snížení nebo zvýšení pachtovného. Nepodá-li propachtovatel ve lhůtě §u 8 tohoto zák. námitek proti obnově pachtu, ztrácí právo, odporovati obnově pachtu, a soudní řízení odpadá, právě tak, jako v případě, kde

strany se dohodnou o pachtovním. Správnosti tohoto názoru nasvědčují ustanovení §u 5 (3) zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 313 sb. z. a n. a čl. IV. zákona ze dne 13. července 1922, čís. 213 sb. z. a n., že okresní soud, v jehož obvodě leží pachtovaný pozemek, určí pachtovné k návrhu pachtýře nebo propachtovatele pouze tehdy, když strany se o pachtovním nedohodnou, když tedy zakročení u soudu jest nutným. Dle čl. V. zákona ze dne 13. července 1922, čís. 213 sb. z. a n. může býti žádáno za úpravu pachtovního pro pachtovní léta 1922/1923 a 1923 až 1924 i tehdy, bylo-li pachtovné upraveno podle §u 5 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 313 sb. z. a n., t. j. bylo-li upraveno soudem, nikoliv bylo-li stanoveno úmluvou stran, jež, jak výše doličeno, vylučuje zahájení mimosporného řízení ve smyslu §u 9 tohoto zákona a čl. IV. zákona ze dne 13. července 1922, čís. 213 sb. z. a n. Ustanovení čl. VI. tohoto zákona ničeho nemění na uvedené zásadě, nýbrž má na mysli pouze právní poměr mezi propachtovatelem, dosavadním a novým pachtýřem a pachtovní smlouvy uzavřené od 1. ledna do 17. srpna 1922 na dobu nejméně šesti let. Slušelo se proto dovolacímu rekursu vyhověti a obnoviti usnesení prvního soudce, jež odpovídá skutkovému a právnímu stavu věci.

Čís. 2404.

Styk dětí s druhým manželem může býti po případě určen na více dnů.

(Rozh. ze dne 20. března 1923, R II 81/23.)

Při rozvodu manželů od stolu a lože byly dány děti právoplatně do výchovy otcovy, k napotomní žádosti matky pak jí s o u d p r v é s t o l i c e povolil jednak navštívit děti jednou měsíčně a pobýti s nimi od 9 do 17 hodin, jednak vzíti si je o hlavních prázdninách na 14 dní k sobě. R e k u r s n í s o u d usnesení prvního soudu ohledně měsíčních návštěv potvrdil, ohledně prázdninového pobytu však je zrušil a uvedl v tomto směru v d ů v o d e c h: Jinak má se však věc s ustanovením, že matka může mítí děti každý rok o hlavních prázdninách po 14 dnů u sebe. § 142 obč. zák. rozeznává mezi tím, komu byly děti předány, a tím, kdo se s nimi smí stýkati, tedy mezi jejich přechovatelem a navštěvovatelem. U onoho se zdržují, tento za nimi dochází nebo dojíždí. Pobyt jejich je u přechovatele, u něho se mají děti zdržovati. V tomto případě je přechovatelem otec, t. j. stěžovatel, poněvadž rozhodnutím nejvyššího soudu ze dne 27. června 1922 bylo vysloveno, že se děti přenechávají stěžovateli. S tím nutno počítati a nelze na tom ničeho měniti. Neprávem tedy vyslovil první soud, že matka má právo, děti každý rok na nějaký čas k sobě vzíti a u sebe chovati. Oním rozhodnutím bylo jí právo toto odepřeno.

N e j v ý š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

I když nejvyšší soud v rozhodnutí ze dne 27. června 1922 vyslovil, že se výchovou dětí výlučně pověřuje otec, nemělo tím nikterak býti před-